

wenscht. Ook dat zou ik weigeren. Een politieke loopbaan trekt mij heelemaal niet aan. Had ik in de Kamer willen komen, het zou mij reeds vroeger, geloof ik, niet te moeilijk zijn geweest. Maar ik acht het kamerlidmaatschap, het lidmaatschap van een gemeenteraad eener groote stad, onvereinigbaar met een dokterspraktijk. Dat zijn twee zaken, die, naar ik meen, onmogelijk door één man goed kunnen worden gedaan.

Bovendien verwacht ik van een kamerzetel voor ons belang heel weinig. Als eenling heeft zoo'n geneeskundig kamerlid beperkten invloed, en sluit hij zich aan bij een partij dan komen andere, politieke, belangen mee in de weegschaal. Wij hebben het voorbeeld gehad. Veel meer verwacht ik van hetgeen ik in de jaren van onze Maatschappij-reorganisatie 1903—1905 bemerkte: dat kamerleden op de hoogte kwamen van onze meening in geneeskundige zaken en die meening in de afdeelingen der kamer lieten hooren.

Collega POSTHUMA doet iets wat mij niet eerlijk lijkt. Hij bestrijdt mij niet met redenen, maar tracht door waarschuwing van mijn gehoor, tegen mogelijken invloed van vorm en woordenkeus den invloed van den inhoud te knauwen. Meer vertoond. Maar schapen zijn geneesheeren niet. In Utrecht werden, evenals in zooveel afdeelingen, deugdelijke vragen gesteld. Een man als ZWAARDEMAKER opende het debat, deed dat in keurigen vorm en gaf in zakelijke critiek een gelegenheid aan volgende sprekers voor vervolg en aan mij voor een beantwoording. Ik ben overtuigd, dat ook in Utrecht, toen men „het lauwe water”, dat de heer POSTHUMA in uitwerking bespeurde, allang kwijt moet zijn geweest, de collega's over de zaken der Maatschappij heel anders zijn gaan denken.

De volgende week hoop ik den indruk, die verschillende besprekingen op mij maakten, kort weer te geven.

den Haag, 15 Mei 1920.

A. SIKKEL.

DE AFDEELING ROTTERDAM EN DE HOOFDBESTUURSVORSTELLEN.

Wanneer een groote afdeeling als Rotterdam en omstreken na uitvoerige besprekingen vrij eensgezind een besluit neemt over de aanhangige voorstellen van het hoofdbestuur, schijnt dit een zóó merkwaardig feit te zijn, dat den heer BURGER deze handelwijze „een belangwekkende bijdrage tot het vraagstuk van de psychologie der vergadering” oplevert. En de heer POSTHUMA spreekt al van den geheimzinnigen fascinerenden invloed van SIKKEL's redenaarstalent, waaronder naar het schijnt o. m. ook de afd. Rotterdam is gekomen. En wat is er eigenlijk gebeurd? Wel dit, dat na de uiteenzettingen van SIKKEL eerst met den spreker van gedachten is gewisseld, dat daarna nog eens onderling rustig de verschillende punten zijn besproken en dat toen een persoonlijke stemming is gehouden, opdat de afgevaardigde ter algemeene vergadering zou weten, hoe de meerderheid der vergadering over de aanhangige plannen dacht. De heer SIKKEL was al lang weg, toen de stemming gehouden werd. Het resultaat der besprekingen was, dat *algemeen zonder eenige uitzondering* de noodzakelijkheid van een flink toegerust bureau werd ingezien en als zetel daarvan aan den Haag boven Amsterdam de voorkeur werd gegeven; niet eenstemmig was de vergadering over de inrichting van het bureau, met name niet, of naast den secretaris-generaal nog een directeur moest worden benoemd; anderzijds werd noodzakelijk geacht, dat de bevoegdheden der verschillende functionarissen wel zeer goed moesten zijn gestipuleerd, vóórdat tot hun benoeming, enz. kon worden overgegaan. Deze besluiten werden genomen, omdat vrij algemeen hier in Rotterdam wel wordt ingezien, dat het behartigen der bijzondere belangen der geneeskundigen in onze zich langzamerhand omvormende Maatschappij ingrijpende maatregelen noodig maakt.

Persoonlijk sta ik krachtens mijn werkkring geheel buiten de engere Maatschappijbelangen, maar toch kan ik niet nalaten, aangezien naar mijn vaste overtuiging niet alleen de overheid, maar ook maatschappelijke groepen hoe langer hoe meer zich zullen moeten gaan bezighouden met vraagstukken van ziekteverzekering, ziekenhuis-

verzorging, kortom tal van sociaal-hygiënische maatregelen, er op te wijzen, dat wij in alle opzichten goed toegerust moeten zijn om en de overheid en de maatschappelijke groepen tegemoet te kunnen komen via een goed ingericht bureau. Over de nadere inrichting hiervan valt nog te spreken, doch ik betwijfel, of er hoofdbestuurleden te vinden zullen zijn, die, voldoende bekwaam om zulk een bureau te leiden, dit voor een luttel aantal jaren, met verlies van hun praktijk willen doen, om dan, zij het ook met eenig pensioen, naar hun praktijk terug te keeren.

M. i. hebben wij geen waarborg voor een goeden geregelden gang van zaken, indien wij via ons hoofdbestuur niet vaste personen benoemen, die, onder het hoofdbestuur staande, toch veel verantwoordelijk werk kunnen gereed maken. Men kan vreezen, dat die ambtenaren te veel macht over ons zullen krijgen. Nu moeten wij het eenerzijds toejuichen, wanneer wij dadelijk zulk een stel ambtenaren krijgen, die hun werk zóó weten te verrichten, dat zij over grooten invloed ook in onze Maatschappij gaan beschikken, doch indien zij anderzijds misbruik maken van hun positie, zouden wij artsen ons dan waarlijk buigen onder het juk van enkele heeren? Vanwaar de tegenstand tegen de bestuursvoorstellen? Voornamelijk, omdat wij artsen zoo prat gaan op onze individuele rechten en niet een deel daarvan willen afstaan aan een organisatie, die den eenling in haar geheel opneemt. En juist, omdat wij allen bijna zonder uitzondering, zoo individualistisch zijn, ben ik persoonlijk weinig bevreesd voor de aanstelling van ambtenaren, die onder een hoofdbestuur werkende, ook nog aan de kritiek van de artsen van het geheele land zijn blootgesteld. Geloof nu iemand in werkelijkheid, dat levende onder de *huidige* maatschappelijke verhoudingen, nu onder ons artsen een mandarijnen-regeering mogelijk is?

Met BURGER ben ik het gedeeltelijk slechts eens, dat deze zaak het best schriftelijk besproken kan worden. Uitwisselen van nota's tusschen regeeringen werkt niet altijd verkeerd, doch gewoonlijk loopt alles het beste af, indien de heeren om de groene tafel aan het beraadslagen zijn. Zoo hecht ik ook veel aan mondelinge overleggingen wat onze gemeenschappelijke belangen betreft. Ik uit daarom den wensch, dat een ieder zich over deze zaak nog eens zeer ernstig moge beraden en wel in het bijzonder de afgevaardigden ter algemeene vergadering, opdat door gemeenschappelijk overleg die organisatie tot stand komt, welke het meest kan dienen tot handhaving van onze maatschappelijke waardigheid, mede zoo ook ten voordeel strekke aan de lijdende menschheid, wier dienaars wij ten slotte zijn.

Rotterdam, 17 Mei 1920.

J. HEKMAN.

WAT BEDOELT SIKKEL MET DEN „AMSTERDAMSCHEN GEEST“?

Is het de geest, dien men in hem, den Hagenaar, waardeerde, toen hij door Amsterdam werd aangezocht om zitting te nemen in het hoofdbestuur, omdat men in hem erkende den talentvollen en ijverigen organisator, die de gave bezit, door zijn geestdriftig woord anderen te doordringen van zijn overtuiging, dat het aanzien van den geneeskundigen stand noodzakelijk teloor moet gaan, als materiele zorgen het denken en doen der collega's zoodanig beheerschen, dat zij om ethiek en collegialiteit terwille van den strijd om het bestaan zich niet meer kunnen bekommeren? Men zou het betwijfelen, omdat hij schamper vraagt naar de uitwerking van den „Amsterdamschen geest“ op de werking van het Maatschappij-bureau, dat „onder dagelijkschen invloed van den geest“ zou staan. Maar ieder weet, en SIKKEL weet beter dan iemand anders, dat de geest, die dáár heerscht, met den „Amsterdamschen“ geest in bovenbedoelden zin weinig gemeen heeft, zoodat zijn sarcastische vraag naar het resultaat alle bewijskracht mist. Evenzeer moet het hem bekend zijn, dat niet elke Amsterdammer, die door district I of een ander district verkozen, op den voorzittersstoel werd geplaatst, als een incarnatie van dien geest kon worden beschouwd, zoodat het onbillijk is, dien geest naar de daden van zulk een voorzitter te beoordeelen. Of het verstandig is, een antithese te voorschijn te roepen, of, waar zij reeds mocht bestaan, te verscherpen en elkaar hooghartig MEPHISTO's woorden toe te voegen: „Du gleichst